

ROMAN

MEME

PHILIP ROTH

ÇEVİRİ: SEÇKİN SELVİ

PHILIP ROTH
MEME

Can Modern

Meme, Philip Roth

İngilizce aslından çeviren: Seçkin Selvi

The Breast

İlk baskı: Holt, Rinehart and Winston, New York, 1972

Bu çeviride kaynak alınan baskı: Vintage, Hoffmann und Campe Verlag, Hamburg, 1994

© 1972, 1980, Philip Roth

© 2024, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Nisan 2024, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 3 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Şirin Etik

Editör: Müge Karahan

Düzeltili: Mert Tokur

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Sanat yönetmeni ve kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Melisa Matbaacılık Yayıncılık San ve Dış Tic. Ltd.

Maltepe Mah. Davutpaşa Çifttehavuzlar Sk. No: 16 Acar San. Sit.

Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 45099

ISBN 978-975-07-6324-3

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25, Sarıyer / İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

PHILIP ROTH
MEME

ROMAN

İngilizce aslından çeviren

Seçkin Selvi

♥can

neği Onur Ödülü'nü, eleştirmenliğinin 50. yılında Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi Onur Ödülü'nü ve I. Uluslararası Bodrum Tiyatro Festivali tarafından verilen "Tiyatroya Katkı Onur Ödülü"nü aldı. Çevirmen ve editör olarak çalışmalarını sürdürüyor.

Bu kitabı, bir yazarın sahip olabileceği
en iyi dostlara, 1924'ten 1970'e kadar
Yaddo'nun genel yayın yönetmeni
Elizabeth Ames'e

ve

Yaddo'ya adıyorum.

Saratoga Springs, New York

Bir tuhaf başladı. Hoş, nasıl başlarsa başlasın tuhaf olmayacak mıydı? Güneşin altındaki her şeyin bir tuhaf başladığı ve bir tuhaf bittiği ve de “bir tuhaf” olduğu çok söylenmiştir elbet. Dikensiz bir gül “tuhaf”tır, dikenli gül de “tuhaf”tır, komşunuzun bahçesinde boy veren sıradan güller de öyle. Her şeyin dehşetengiz ve gizemli görüldüğü bir bakış açısı vardır, bilirim. Sonsuzluğu düşünün, sonsuzluk üzerine fikirler geliştirin, isterseniz sonsuzluğu unutmayı deneyin; o zaman her şeyin şaşılacağı olduğunu göreceksiniz. Bütün bunlara karşın, olanca alçakgönüllülüğümle belirtmek isterim ki, bazı şeyler ötekilerden daha şaşırtıcı biçimde tuhaftır ve ben de onlardan biriyim.

Bir tuhaf başladı – zaman zaman kasığıma vuran hafif bir sızıyla. İlk hafta boyunca, beşerî bilimler bölümündeki odamın yanındaki erkekler tuvaletine günde birkaç sefer taşıyor, pantolonumu indirip bakıyordum; iyice incelediğim halde olağandışı hiçbir şey görmüyordum. Sonunda istemeden de olsa kasığımdaki sızıya aldırma-maya karar verdim. Oldum olası hastalık hastasıyım; ateşim biraz yükselse, sağlığımda en ufak bir düzensizlik olsa pireyi deve yaparım; aynı zamanda da aklı başında biri olduğum için, önemli bir hastalık habercisi gibi görü-

nen her belirtiyi ciddiye almam imkânsız. Ne zaman ateşim çıksa, ne zaman hafif bir ağrı duysam, mutlak bir yerime inme ineceğini veya dayanılmaz acılar çekeceğini sanmama karşın, herhangi bir ciddi hastalık geçirmeden otuz sekiz yaşımı bulmuştum, gücüm kuvvetim yerindeydi, iştahıma diyecek yoktu, bir seksen boyunda, ince yapılı, biçimli bir adamdım, saçlarımın çoğu ve dişlerimin tümü yerli yerindeydi. Bir yandan kasığımdaki sızıyı –eğer daha beteri değilse– zona gibi sinirsel bir hastalık olarak yorumlarken bir yandan da her zamanki gibi önemsenecek bir şey yok diye düşünüyordum.

Yanılmışım. Meğer önemsenecek bir şeymiş. Kasığımdaki kılların altından derimin beli belirsiz pembeleştiğini ancak ikinci haftanın sonunda fark ettim; yine de renk değişimi belli belirsiz olduğu için bir daha kontrol etmemeye karar verdim; o nokta hafifçe tahriş olmuştu ve meraklanacak bir yanı yoktu. Bir hafta daha geçince –klinik kayıtları için belirteyim, belirtilerin ortaya çıkmasından sonra tam yirmi bir günlük kuluçka süresi geçti– akşam duş yapmak için banyoya girdiğimde, ders vermek, toplantıya katılmak, günlük işleri bitirmek ve dışarıda yemekle geçen uzun ve yorucu gün boyunca penisimin kökündeki etin açık kırmızıya dönüştüğünü gördüm. İlk aklıma gelen, külotumun boyandığını düşünmek oldu. (Ayağımın dibinde duran külotun açık mavi oluşu bile o panik içinde gözlerime inanamayışımı etkilemedi). Sanki kasığımda bir şey –dut ya da benzeri bir şey– ezilmiş de suyu akmış, penisimin kökünü hafifçe ama su götürmez biçimde kırmızıya *boyamış* gibiydi.

Banyoya girince penisimi ve kıllarımı üç kez sabunlayıp duruladım, sonra baldırlarımdan karnıma dek her yanımı bir güzel köpürtüp altmışa kadar sayarak iyice ovaladım; sıcak suyla –bu kez neredeyse kaynar suyla– durulandıktan sonra da leke hâlâ duruyordu. Kızarıklık değil,

pişik değil, sivilce değil, bere değil, ama hemen kanser diye tanımladığım derinden bir renk değişimiydi bu.

Tam gece yarısıydı, korku hikâyelerindeki değişimlerin gerçekleştiği saatti – ve o saatte New York'ta doktor bulmak zordu. Öyle olduğu halde hemen doktorum Dr. Gordon'a telefon ettim. Kapıldığım dehşeti gizlemeye çalışmama karşın Dr. Gordon sesimdeki korkuyu sezindi ve beni muayene etmek için giyinip şehrin öte ucundaki evime gelmeyi önerdi. Belki o gece Claire kendi evinde müfredat düzenleme komitesinin raporunu yazacağı yerde benim yanımda olsaydı, korktuğumu açıklayabilir ve doktora koşa koşa gelmesini söyleyebilirdim. Hiç kuşkusuz Dr. Gordon vücudumdaki hastalık belirtilerine bakarak gecenin o saatinde beni hastaneye kaldırarak değildi; zaten şimdi bildiklerimize –ya da bilemediklerimize– bakılırsa, hastaneye kaldırılsam bile hastalığın önüne geçmek ya da iyileştirmek için yapılacak bir şey yoktu. O ânı izleyen dört saat boyunca çektiğim korku ve acı belki morfinle hafifletilebilirdi. Ama ötenazi dışında bu süreci tersine dönüştürecek hiçbir tıbbi işlem yok gibiydi.

Claire yanımda olsaydı kendimi iyice kapıp koyuverebilirdim, oysa tek başıma olunca, kendimi böyle kaybettiğim için utandım; lekeyi fark etmemden bu yana ancak beş dakika geçmişti ve ben sırlıslam, çırılçıplak halde maroken kanepeye uzanmış, bir yandan penisime bakarak gördüklerimi doktora anlatmaya, bir yandan da sesimin titremesini engellemeye çalışıyordum. *Kendini tut* diyordum içimden ve bunu her dediğimde kendimi tutabildiğim kadar tuttum. Eğer bu, korktuğum şeyse sabaha kadar bekleyebilirdi. Değilse yine bekleyebilirdi. Doktora acil bir durum olmadığını söyledim. Yoğun bir gün geçirip yorulmuştum, ürkmemin nedeni buydu. Doktorun muayenehanesine öğlene doğru gidecektim –

bunları söylerken bir yandan da içimden, “Aferin bana” diyordum. Doktor dokuzda gelmemi söyledi. “Olur,” diye kabul ettikten sonra sesimi elimden geldiğince titretmeden, “İyi geceler,” dedim.

Telefonu kapatıp güçlü bir ışık altında kendimi gözden geçirinceye kadar –kasığımdaki karıncalanmanın ve penisimdeki renk değişiminin dışında– doktora söylemeyi unuttuğum üçüncü bir semptom olduğunu hatırladım; o âna kadar bunu bir hastalık değil sağlık belirtisi olarak görmüştüm. Bu belirti, son üç haftadır Claire’le sevişirken penisimde yoğun bir şekilde hissettiğim hassasiyetti. O güne dek bu yoğunluğu Claire’e duyduğum isteğin yeniden alevlenmesi olarak yorumlamış, nereden ve nasıl kaynaklandığını sorgulamaya bile gerek duymamıştım; oysa Claire ne eskisinden daha az ne de daha fazla baştan çıkarıcı ve çekiciydi – yine de o eski ateşli halime yeniden kavuştuğuma seviniyordum ve içim rahatlıyordu. İlişkimizin ilk iki yılında onun fiziksel güzelliğine duyduğum büyük istek, son bir yıl içinde körelmeye yüz tutmuştu. Son zamanlarda onunla ayda iki, bilemediniz üç kez –o da Claire’in çabasıyla– sevişir olmuştum.

Bendeki bu uzaklık –bu soğukluk– ikimiz için de yıkıcı oluyordu. Ne var ki ikimiz de (o, geçimsiz bir ailede geçen çocuk yıllarında, bense huysuz karımla olan) yaşantımızda büyük duygusal sarsıntılar ve ruhsal bunalımlar geçirdiğimiz için aramızdaki kopukluğun ilişkimizi koparmasına fırsat vermemiştik. Peş peşe gecelerce yatakta istenmemenin, yirmi beş yaşında, genç, güzel bir kadında yıkıntı yaratacağı kuşkusuzdu; yine de Claire bu durumda haklı olarak duyacağı kırgınlığı, öfkeyi, kuşku-yu ve yıkınlığı mutsuzluğunun kaynağı olan bana bile pek açıkça göstermemişti. Bu vakar ona kim bilir neye mal oluyordu çünkü Claire cinsellikteki ateşliliğine karşın duygularını pek açığa vurmeyen bir kadındır ama

ben artık sakin bir limanın durgun, duru suyunu açık denizlerin şahlanan dalgalarına yeğleyecek çağa geldim – daha doğrusu gelmişim. Tabii zaman zaman –topluluk içinde ya da ikimiz baş başa yemek yerken– onun daha canlı, daha konuşkan olmasını istediğim oluyordu, ama güven uyandıran ağırbaşlılığı, renksizliğinden yakınmayacağı kadar hoşuma gidiyordu. Karımla birlikteyken yeterince renk yaşamıştım.

Üç yıllık ilişkimizde Claire'le –zaman zaman ayrı yaşadığımız– bir beraber yaşama düzeni kurmuştuk, bu yaşam biçimi, çevremizdeki evliliklerden birkaçı dışında tümünü zehir eden bağımlılık, sıkılma, bunalım, nedensiz ve amaçsız özlemlere kapılma ya da aldatma ve yatıştırma stratejileri gibi yükler olmaksızın birbirimizin varlığının ve sevgisinin sıcaklığını, güvencesini yaşamamızı sağlıyordu. Grand Guignol'e¹ benzeyen evliliğimin açtığı yaralar iyileşebildiği kadar iyileşmiştir düşüncesiyle, daha çok da Claire'le birlikteliğimiz sayesinde, beş yıldır sürdürdüğüm psikanalize bir yıl önce son vermişim. Gerçi evlenmeden önceki adam değildim, ama Sıcak Aile Ocağı denilen o savaş alanından yaralı bir geyik gibi başım gözüm sarılı olarak çıkmaktan da kendime acıma çığırkanlığı yaparak ağlaya ağlaya psikanalistin kapısını çalmaktan da kurtulmuştum. Claire'le birlikte –diyebilirim ki on yılı aşkın süredir ilk kez– hayatım düzenli ve tutarlı bir nitelik kazanmıştı. Öylesine kolay anlaşıyor, öylesine güzel geçiniyor ve birbirimizi öylesine seviyorduk ki, durup dururken sevişmemizi sıkıcı ve tatsız bulmaya başlamak bana büyük bir felaket olarak görünmüştü (meğer felaket neymiş, hiç bilmezmişim). Bu akıl

1. Daha yaygın olarak Grand Guignol olarak bilinen Grand Guignol Tiyatrosu, Paris'in 9. bölgesinde bulunan eski bir tiyatrodur. 1896'dan 1963'e kadar faaliyet göstermiştir. (Y.N.)

“Çaresizlik içinde her aklıma gelene dört elle sarılıyorum. Kendi kendime dedim ki, Bu illete ‘edebiyat’ yüzünden tutuldum. Ders olarak okutduğum kitaplar beni bu duruma getirdi – bu saplantıya o yüzden düştüm. Avrupa edebiyatı derslerimden söz ediyorum. Yani, diyorum ki, her yıl üst üste Gogol’ü ve Kafka’yı anlatmak – yani her yıl *Burun’u, Dönüşüm’ü* okutmak.”

Üniversitede edebiyat dersleri veren David Kepesh, bedeninde bazı fiziksel değişimler fark edince kendini gözlemlemeye başlar. Kasığında bir ağrıyla başlayıp hislerine ve hazlarına etki eden bu sürecin sonunda da, Gregor Samsa misali, kocaman bir memeye dönüşür. Olan bite-ni anlamakta zorlanan yalnızca kendisi değildir. Bir meme olarak günlerini hastane odasında doktorların ve hemşirelerin bakımı, terapisti Dr. Klinger’in kontrolü altında geçirir. Bedensel arzularla kıvranıp zihinsel kuruntuların içinde kaybolurken çıldırdığını kabullenmeye hazırdır. Ancak çevresindekiler ondan makul olmasını ve yeni doğasını kabul etmesini ister. Fakat hayatına yetmiş kiloluk bir meme olarak devam edeceğini nasıl kabul edebilir ki?

Meme sıklıkla Kafka’nın *Dönüşüm’ü*yle anılan Roth’un erken dönem eserlerinden biri.

“Kültürel açıdan kalıcı olacak bir şey okuduğunda insan bunu anlıyor.”

Cynthia Ozick

#amerikanedebiyatı #yaşlılık #beden #utanç #korku #dönüşüm #nevroz

